

רש"י
(ד) לא יבא עמוני - לא ישא ישראלית: (ה) על דבר
- על העצה שיעצו אתכם להחטיאכם: בדרך -
כשהייתם בטירוף:

דברים פרק כג
(ד) לא יבא עמוני ומואבי בקהל יקנך גם דור
עשירי לא יבא להם בקהל יקנך עד עולם: (ה) על
דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך
בצאתכם ממצרים ואשר שכר עליך את בלעם בן
בעור מפתור ארם נהרים לקללך: (ו) ולא אבה יקנך אלהיך לשמע אל בלעם ויהפך יקנך אלהיך לך
את הקללה לברכה כי אהבך יקנך אלהיך:

רש"י
(א) בשטים - כך שמה: לזנות אל בנות מואב - על
ידי עצת בלעם כדאיתא בחלק: (ב) וישתחוו
לאלהיהן - כשתקף יצרו עליו ואומר לה השמע
לי, והיא מוציאה לו דמות פעור מחיקה ואומרת
לו השתחוה לזה: (ג) פעור - על שם שפוערין לפניו
פי הטבעת ומוציאין רעי, וזו היא עבודתו: ויחר
אף ה' בישראל - שלח בהם מגפה: (ד) קח את כל
ראשי העם - לשפוט את העובדים לפעור: והוקע
אותם - את העובדים: והוקע - היא תליה, כמו
שמצינו בבני שאול והוקענום להי' (שמואל ב' כא ו)
ושם תליה מפורשת בעבודה זרה בסקילה, וכל
הנסקלין נתלין: נגד השמש - לעין כל ומדרש
אגדה השמש מודיע את החוטאים, הענן נקפל
מכנגדו והחמה זורחת עליו: (ה) הרגו איש אנשיו
- כל אחד ואחד מדייני ישראל היה הורג שנים,
ודייני ישראל שמונה רבוא ושמונת אלפים,
כדאיתא בסנהדרין (יח א): (ו) והנה איש מבני

במדבר פרק כה
(א) וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל בנות
מואב: (ב) ונתקראן לעם לזבחי אלהיהן ויאכל
העם וישתחוו לאלהיהן: (ג) ויצמד ישראל לבעל
פעור ויחר אף יקנך בישראל: (ד) ויאמר יקנך אל
משה קח את כל ראשי העם והוקע אותם ליקנך
נגד השמש וישב חרון אף יקנך מישראל:
(ה) ויאמר משה אל שפטי ישראל הרגו איש
אנשיו הנצמדים לבעל פעור: (ו) והנה איש מבני
ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני
משה ולעיני כל עדת בני ישראל והמה בכים פתח
אהל מועד: (ז) וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן
הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו:
(ח) ויבא אחר איש ישראל אל הקבה וידקר את
שניהם את איש ישראל ואת האשה אל קבתה
ותעצר המגפה מעל בני ישראל: (ט) ויהיו המתים
במגפה ארבעה ועשרים אלף:

ישראל בא - נתקבצו שבטו של שמעון אצל זמרי שהיה נשיא שלהם, אמרו לו אנו נדונין במיתה ואתה
יושב וכו', כדאיתא באלו הן הנשרפין (סנהדרין דף פב א): את המדינית - כזבי בת צור: לעיני משה -
אמרו לו משה, זו אסורה או מותרת, אם תאמר אסורה, בת יתרו מי התירה לך וכו', כדאיתא התם:
והמה בוכים - נתעלמה ממנו הלכה כל הבעל ארמית קנאים פוגעים בו געו כלם בבכיה. בעגל עמד
משה כנגד ששים רבוא, שנאמר (שמות לב כ) ויטחן עד אשר דק וגוי וכאן רפו ידיו, אלא כדי שיבא
פינחס ויטול את הראוי לו: (ז) וירא פינחס - ראה מעשה ונזכר הלכה, אמר לו למשה מקובלני ממך
הבועל ארמית קנאין פוגעין בו, אמר לו קריינא דאגרתא איהו ליהוי פרוונקא, מיד ויקח רומח בידו
וגוי: (ח) אל הקבה - אל האהל: אל קבתה - [אל הקיבה] כמו הלחיים והקיבה כיון בתוך זכרות של
זמרי ונקבות שלה, וראו כלם שלא לחנם הרגם, והרבה נסים נעשו לו כו', כדאיתא התם (סנהדרין פב).

רש"י
הולך לעמי - מעתה הריני כשאר עמי, שנסתלק
הקב"ה מעליו: לכה איעצך - מה לך לעשות. ומה
היא העצה, אלהיהם של אלו שונא זמה הוא כו',
כדאיתא בחלק (סנהדרין קו א) תדע שבלעם השיא עצה זו להכשילם בזמה, שהרי נאמר הן הנה היו
לבני ישראל בדבר בלעם (לקמן לא, טז): אשר יעשה העם הזה לעמך - מקרא קצר הוא זה, איעצך
להכשילם, ואומר לך מה שהן עתידין להרע למואב באחרית הימים:

במדבר פרק כד פסוק יד
ועתה הנני הולך לעמי לכה איעצך אשר יעשה
העם הזה לעמך באחרית הימים:

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored in memory of Mr. Gerald Moskowitz z"l by his family.
לעי"נ גרשון אלטר בן יהודה וולף ז"ל

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.

ספר רסיסי לילה - אות מד

וזהו כל ענין פרשת בלק לברר ענין זה מעלת ישראל על אומות העכו"ם אף אותן רשעי ישראל שאין להם חלק לעולם הבא כלל שהם כופרים בתורה וכו' ואין להם שייכות למשה רבינו ע"ה שהוא הדעת דישראל מצד חיבור לבבם להשם יתברך והם ניתקו מעצמן זה. ולכן לא נאמרו דברים אלו על ידי משה רבינו ע"ה רק על ידי בלעם. ואמרו בבבא בתרא (יד ע"ב) משה רבינו ע"ה כתב ספרו ופרשת בלעם וכו' נראה מזה כאילו פרשת בלעם הוא חוץ מהתורה. והיינו דהתורה נקראת תורת משה וספרו שהוא השגת חכמתו אבל פרשת בלעם אין לו שייכות לחכמת משה רבינו ע"ה שהוא מדבר מאנשים שכפרו בתורה וכו' אבל הם בדרגא דבלעם יודע דעת עליון שהדעת דרגא דמשה רבינו ע"ה התקוע בכללות ישראל הוא אצלם עליון ולמעלה מהשגתם בעמקי לבם בהרגשת הלב רק בידיעה בעלמא :
ובלעם הוא המבחין מעלתם בשלוש נבואות שאמר נגד שלושה כוחות הלב דקנאה תאוה וכבוד שהבחין אז שהוא ההיפך מכולם על ידי שלוש הכאות דאתון דרכיבת החמור רומז על מה שהוא רוכב על החומר הגופני ומנהיגו כרצונו. ובאמת הוא לא היה מנהיגו כרצונו רק נמשך אחריו.